

LEDARE

Ledare: DN RÄTTAR Namnförväxling. I min söndagskrönika om Engelska skolan den 20 februari råkade jag skriva fel namn på den direktör på Stockholms kommuns bolag för skolfastigheter som tillsammans med rektor Barbara Berg utvecklat nya intressanta former för att avlasta skolledare olika servicefunktioner i skolan. Korrekt namn är Mats Bodin. Hans Bergström DN 000302 sid A01. Söndagssignerat/Hans Bergström: Om Sverige hade en skolminister

PUBLICERAD 2000-02-20

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

Skaffa nyhetsbrev

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

Till skolministern, om hon nu existerar, sändes i fredags ett brev gemensamt undertecknat av Stockholms skolborgarråd Jan Björklund och rektorn på Engelska skolan söder Barbara Berg. Ärendet: de båda vädjar om att skolan ska ha rätt att berätta för elever och föräldrar hur eleverna ligger till i förhållande till målen med undervisningen, så att ungdomarna i tid kan göra en extra ansträngning för att klara målen. Skolan hjälper då också till med läxläsning och extraundervisning.

De flesta av mina läsare tycker förmodligen att detta verkar vara en ödmjuk och rimlig begäran. Skolan har klara nationella mål för vad ungdomarna ska kunna när de går ut: läsa och skriva svenska, klara enkel matematik, förstå demokratins grunder och institutioner, känna till basala naturvetenskapliga begrepp och samband, behärska engelska hyggligt, veta något om vår plats i geografin och historien, plus några saker till.

Om detta är målen, verkar det lite sent att först under åttonde året av skolgång få någon systematisk rapport från skolan om hur det går. "Pang" får många då veta att de inte klarar vad de ska kunna. Kanske har elever haft på känn i många år att de inte har hängt med. Troligen har detta gjort skolan till en plåga under lika

många år. Föreställ er att dag efter dag, vecka efter vecka, gå till sin arbetsplats med den dominerande tanken att man måste försöka göra sig så osynlig som möjligt så att andra inte upptäcker att man inte förstår.

För föräldrarna kommer betygen mot slutet av grundskolan inte sällan som en total överraskning. Ungdomar har ibland stor förmåga att visa upp olika ansikten hemma och i skolan. Och den svenska skolan har varit utomordentligt dålig på att tydligt och i tid, på ett strukturerat sätt, berätta för föräldrarna hur det går i skolan.

Denna brist har inte på något sätt varit ett administrativt misstag. Tvärtom, den har uttryckt medveten ideologi, grundad på två vanföreställningar om jämlikhet: 1

Omdömen är fel, eftersom man då graderar människor; 2

Extrainsatser är fel, eftersom alla ska ha samma undervisning.

Ideologin är mer än fel, den utmärks av formidabel dumhet. Den präglar fram till denna dag svensk skolpolitik. Betyg, eller något som liknar betyg, får inte ges förrän grundskolan nästan är slut. Och som många föräldrar vet är det inte bara nästan omöjligt att få veta något i tid från skolan om hur det går för ens barn, man får därtill inga erbjudanden om extrastöd för att kompensera svagheter.

Effekten är ojämlikhet, inte jämlikhet, ty lika insats ger inte lika resultat. Några behöver mer tid än andra för att uppnå samma kunskapsmål.

Åter till Engelska skolan. Den hotas nu till sin existens av det enda skälet att den har som en bärande idé att systematiskt rapportera till elever och föräldrar hur det går i skolan. Vid slutet av varje termin får eleverna, redan från sjätte klass, ett "Report Card" där deras lärare har bedömt prestationer (grade) och ansträngning (effort) i olika ämnen. Mitt i terminen får de därtill en rapport om "Midterm progress", så att elever och föräldrar känner till vart det bär hän. Rapporten sänds även till föräldrarna ett par veckor innan utvecklingssamtal äger rum, så att detta samtal blir så konkret och givande som möjligt.

Elever, lärare, föräldrar gillar det här systemet, vilket framgår mycket tydligt när jag möter företrädare för elevråd med flera under ett studiebesök på Engelska skolan. Elever och föräldrar vill veta, i tid, var de befinner sig, vad de kan göra och vad skolan kan hjälpa till med. Det får de på Engelska skolan, under den driftiga rektorn Barbara Berg, amerikanska med smittande energi, humor, glädje och kärlek till sina elever.

Barbara startade Engelska skolan 1993. Den är innovativ på många sätt, också i sitt samspel med Sisab, Stockholms kommuns bolag för skolfastigheter, som äger och driver fastigheten i Gubbängen där skolan ligger. Ulf Lindberg på Sisab har tillsammans med Barbara Berg utvecklat system för att rektor ska kunna koncentrera sig på förutsättningarna för undervisningen, i stället för att behöva ägna massor av tid åt servicedelar som vaktmästeri, lokalvårdare och restaurang.

Ulf Lindberg berättar om fall han stött på från andra skolor, där rektor kort före terminsstart inte haft tid att engagera sig för att få goda lärare på plats tills eleverna kommer, därför att han tvingats sitta i försäkringsdomstol i arbetsskade-ärenden rörande städare etc.

Den avlastning av rektor som nu prövas på Engelska skolan, så att hon kan koncentrera sig på den pedagogiska ledning av skolan som Skolverkets inspektörer konstaterat sällan fungerar från svenska rektorer, kommer att bli en värdefull inspiration till skolväsendet i övrigt i Stockholm och Sverige.

Engelska skolan är viktig på ytterligare ett sätt, för att Ericsson och andra globala svenska företag ska kunna ha kontraktsanställda som är hemma ett tag och sedan åker ut igen. Dessa ingenjörer, säljare och marknadsexperter som rör sig över världen är avgörande för det svenska välståndet. Få tänker på deras betydelse.

De är också människor på människors villkor. Det måste fungera för dem även privat. Med Engelska skolan vet de att de kan ha sina barn i engelskspråkig skola i något land och återvända till Sverige med möjlighet att få en motsvarande skola här, också en skola med god standard och inre stil. Undervisningen i Engelska skolan bedrivs på engelska, 38 lärare har engelska som modersmål, men läroplanen följer den svenska skolans och svenska är också ett ämne på schemat.

"Engelska skolan är viktig för att det ska fungera för våra kontraktsanställda specialister", säger Karin Göthlinder på Ericsson. Att Engelska skolan tar många elever från närsamhället i söderförort, och inte kan beskrivas som någon "överklasskola", bör inte hindra att vi ser värdet av att Stockholm har en infrastruktur som fungerar även för specialisterna i våra globala företag.

Den 6-7 april får Engelska skolan besök av två inspektörer från Skolverket. Kanske hjälper det inte att skolan visar bra resultat, att den har en mycket skicklig rektor, att stämningen är god, att den är innovativ på många sätt och till glädje för det övriga skolväsendet i Sverige, att den betyder mycket för främst Ericssons möjligheter att fungera med Stockholm som bas. Skolpengen, som bekostar det mesta av undervisningen, kan komma att dras in av det enda skälet att Skolverket och skolministern inte gillar att Engelska skolan har som idé att systematiskt rapportera till elever och föräldrar hur det går i skolan.

Sådan är dårskapen i den nationella ledningen av svensk skolpolitik. För det fall Skolverket anser att det följer gällande lag, så vore det ingen som helst svårighet för skolministern att få majoritet i riksdagen för att ändra denna lag, så att ett mått av vett införs. Riksdag och regering skulle förslagsvis kunna besluta att betyg skall ges i åttan och nian, men samtidigt medge att skolor får avge strukturerade omdömen tidigare än så och oftare än då.

Men detta förutsätter att Sverige över huvud taget har en skolminister, vilket är oklart för närvarande.

2021-11-22 11:19

DN RÄTTAR Namnförväxling. I min söndagskrönika om Engelska skolan den 20 feb-ruari råkade jag skriva fel namn på den ...

Hans Bergström

Chefredaktör

TEXT

BERGSTRÖM-HANS

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt